

Hustret Tidende

Nr. 699.

Udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 16de Februar 1873.

2 Rdlr. Fjerdingaaret.

14de Bind.

Indhold.

General Wolfgang v. Haffner. — I Neapels Omegn, af Hoster Tolderlund. (Sluttet.) — En hollandsk Smak paa Maasfoden. — Sandviken i Gestrkland. — Den nye Rigsdagsbygning i Berlin. — Det kongelige Theater, af C. — Nogle Aar af Clara Storms Liv, af Forfatteren til „Familien Gorm“. — Hanna Boehms Illustration til H. C. Andersens „Billedbog uden Billeder“. Fjortende Aften. — Musik.

General Wolfgang v. Haffner.

Umiddelbart før Jul bragte et Numer af Ministeraltidenden den for de Fleste aldeles uventede Efterretning, at Kammerherre, General *à la suite* Wolfgang v. Haffner efter Ansøgning var bleven afskediget fra det ham hidtil betroede Embede som Krigsminister og Marineminister *ad interim* — at han altsaa var udtraadt af det Ministerium, hvori han havde haft Sæde siden den 22de September 1869. Da Kammerherre Haffner saaledes har afsluttet et Afsnit af sit offentlige Liv, vil det vist findes passende her at kaste et kort Tilbageblik paa dette.

Wolfgang von Haffner blev født den 10de September 1810 paa Holmegaard ved Valby. Et Sagn beretter, at Familien Haffner skulde stamme fra den unge Pige, som efter Folkevisen reddede Kong Frederik II, da han som Speider havde vovet sig ind i Ditmarsken, og til Løn derfor fik Mørup og »en Mand saa rar«. Efter Familiens egne Optegnelser er imidlertid dette Sagn uhjemlet; den er i det 17de Aarhundrede indvandret hertil fra Elsass. Kammerherre Haffner er Søn af Generallieutenant og Generalkvartermester Johan Wolfgang v. Haffner og fulgte Faderens Exempel ved at blive Militair. Som ung Officer blev han Secondlieutenant *à la suite* ved Hestgarden og fik Ansættelse som Adjoint ved Generalkvartermesterstaben. Synderlig høit paa den militaire Trappetige naaede han dog i sin Ungdom ikke. Først i 1834 indtraadte han i Premierlieutenants Numer, efterat han Aaret forinden havde faaet Premierlieutenants Charakter, men samme Aar udtraadte han atter af Numer i Garden og blev sat *à la suite*. Anden Virksomhed end den militaire kaldte ham nemlig og lagde Beslag paa hans fulde Arbeidskraft. Hans Fader havde allerede i 1812 for 500,000 Rdlr. dansk Courant, eller 83,333 $\frac{1}{3}$ Rigsbankdaler, af Kammerherre Chr. Rothe og Artillericapitain Harald Rothe kjøbt Godset Egholm i Horns Herred. Det var en af Danmarks ældste Herregaarde, der allerede i 1405 nævnes som

værende i Predbjørn Podebusks Besiddelse og siden tilhørte forskellige bekendte danske Adelsfamilier: Hak, Krafse, Skeel, Krabbe og Rosenkrands (Statsminister F. C. Rosenkrands lod 1765 af et taabeligt Lune den prægtige gamle, to Etager høie, spirsmykkede Hovedbygning nedrive), indtil den 1804 solgtes af Niels Rosenkrands til Kammerraad Lars Larsen og af ham til de to Rother, fra hvem den kom til Generallieutenant Haffner. Denne oprettede ved Testamentet af 21de September 1831 Egholm til et Stamhus for sin Søn Wolfgang, og ved Faderens Død kom han saaledes i Besiddelse af Godset. Det var imidlertid dengang i en temmelig maadelig Forfatning. Bønderne vare fattige, Jorderne forsømte, Hovedbygning fandtes ikke, efter at den var bleven nedbrudt i 1765, og Udbygningerne trængte i høieste Grad til Afsløsning. Der var saaledes nok at gjøre for en ung, virksom, handlekraftig Mand, og Wolfgang v. Haffner, der efterhaanden avancerede til Ritmester, først uden Anciennet, siden (1841)

med Anciennet, tog med Iver fat paa de ham stillede Opgaver. Først opførtes Udbygningerne, i 1841—42 byggedes en ny, to Etager høi Hovedbygning, Jorderne forbedredes, der anlagdes Have, plantedes Skov, og Bøndernes Kaar formildedes, idet først Gaardmandshoveriet afløstes (1844) og siden (1849) ogsaa Husmandshoveriet. Paa Alt var det kjendeligt, at der var kommet en ny, frisk og kraftig Aand ind i Godsets Bestyrelse, og den unge Godsbesidder havde ikke blot den Glæde, at see Lykke og Velstand voxe op omkring sig, men nød ogsaa almindelig Paaskjønnelse hos Standsfæller ikke mindre end hos Godsets Bønder. De offentlige Tillidshverv begyndte nu ogsaa at blive ham til Del, og ligesom han i 1840 med 27 Stemmer af 52 valgtes til syvende Suppleant for Sjællands Stifts Sædegaardseiere og 1847 med 48 Stemmer af 51 til Stænderdeputeret (han gav dog kun Møde i Roeskilde Stænderforsamling 1846), saaledes fik han strax ved Oprettelsen af Roeskilde Amtsraad Sæde i dette, og her har han,

stadig gjenvalgt, i Løbet af 30 Aar udfoldet en Virksomhed, som, mindre kjendt end hans øvrige offentlige Liv, dog hører til den allermest fortjenstlige Del af hans Virken. Intet af Amtsraadets valgte Medlemmer har udøvet saa stor Indflydelse paa de af det behandlede Sager som Haffner, Ingens Ord har haft større Vægt, og det kan uden Overdrivelse siges, at der i Roeskilde Amt saa godt som ikke er gennemført nogen vigtig Foranstaltning, uden at Haffner, der selv som Minister vedblev at varetage sin communale Gjerning, har haft Lod og Del deri. Han har saaledes med megen personlig Opoffrelse ført Tilsyn med hele Amtets Veivæsen, han har, navnlig i den første Tid, Amtsraadet bestod, afgivet udførlige og vel motiverede Betænkninger over flere af de vigtige Sager, som da stode paa Dagsordenen, saaledes Vagabonders Transport, Snekastning, Landpolitiets Ordning m. v., han har haft en væsentlig Del i Opførelsen af Amtets Syge-, Daare- og Arbeidsanstalt, hvis hele Virksomhed han som den først valgte administrerende Directeur har bestemt, og meget mere. Den Paaskjønnelse, han ved denne sin Virksomhed har vundet, fik for nogle Aar siden et Udtryk derved, at Landboerne overrakte ham hans lithograferede Portrait, indfattet i en meget smuk Ramme. Kongerne viste ham ogsaa deres Aerkjendelse ved først at udnævne ham til Kammerjunker og i 1847 til

General Wolfgang v. Haffner til Stamhuset Egholm.